

[Estrup]

uddannelsesstilbud, som kan sikre de langtidsledige en ny start på arbejdsmarkedet.

Fra radikal side lægger vi afgørende vægt på, at uddannelsesstilbuddene får den nødvendige kvalitet, at de er tilpasset de langtidslediges behov, både hvad angår tidligere uddannelse og geografiske forskelle, og at der tages særligt hensyn til kvindernes problemer, men først og fremmest naturligvis, at der skabes uddannelsesstilbud med gode beskæftigelsesmuligheder, hvilket formentlig ofte vil kræve kombinationer af uddannelse og praktik. Dette er en forudsætning for, at det giver mening at føre denne lovgivning ud i livet. Det er samtidig et synspunkt, hvorom der måske med undtagelse af fremskridtspartiet forekommer at være fuld enighed mellem folketingets partier. Der burde derfor være basis for et bredt samarbejde om at realisere denne målsætning, et samarbejde, hvor også de partier, som mener, at regeringen og det radikale venstre har lagt op til en knap så lødig bog, må kunne medvirke til at sikre de enkelte kapitler den tilsigtede kvalitet.

I lyset af den ophidsede debat, vi har været vidne til, er det ganske paradoksalt, hvor stor enighed der hersker både om den hidtidige arbejdstilbudsordnings mangler og om nødvendigheden af at give uddannelses- og omskolingstilbud. Lønmodtagerorganisationerne har klart påpeget den overbelastning af ordningen, som er kommet til udtryk gennem arbejdstilbuddenes dalende kvalitet. At ordningen ikke har givet den merbeskæftigelse, som var forudsat, er måske klarest udtrykt af den tidligere FTF-formand, Kirsten Stallknecht, med formuleringen: »Nogle private virksomheder har et kæderygerforhold til arbejdstilbudsordningen.« Samtidig har organisationerne selv foreslået arbejdsministeren, at der »etableres en egentlig uddannelsesstilbudsordning som et alternativ/supplement til jobtilbudsordningen«.

Landsarbejdsnævnet og dermed både lønmodtager- og arbejdsgiversiden har som kommentar til det foreliggende lovforslag fremhævet, at man gerne så uddannelsesstilbuddene sat ind tidligere i ledighedsforløbet, eventuelt som alternativ til første arbejdstilbud. Fra radikal side deler vi dette ønske. Motivationen hos den ledige og effekten af uddannelsen kan sikkert i mange tilfælde forøges ved en fremrykning af uddannelsesstilbuddet, men jeg har svært ved at se, hvordan det kan

lade sig gøre at administrere en sådan ordning, så længe vi har den nuværende store forskel mellem dagpengesats og uddannelsesstøtte. Det understreger endnu en gang nødvendigheden af en snarlig reform og forbedring af uddannelsesstøtten.

Som nævnt er det helt afgørende, at der med udgangspunkt i de lokale behov sker en omhyggelig og detaljeret planlægning af uddannelsesstilbuddene. Det kræver mere end blot en sammentælling på landsplan af de for tiden ledige pladser. Det er nødvendigt at vurdere, hvor i landet og på hvilke uddannelser de ledige pladser er, og hvordan dette harmonerer med de lokale behov, og man må forsøge at vurdere, om pladserne faktisk vil være til rådighed for de langtidsledige, i første omgang specielt med henblik på den kommende sommerindskrivning.

Det sidste rejser spørgsmålet om en form for fortrinsret for de langtidsledige. Aftalen mellem regeringen og det radikale venstre fastslår, at man vil »tilvejebringe det nødvendige antal uddannelsespladser på områder med gode beskæftigelsesmuligheder«. Det kræver for det første en præcisering af, hvilke uddannelser der skønnes at rumme sådanne gode beskæftigelsesmuligheder, men dernæst må man naturligvis sikre, at pladserne også er til rådighed, når de langtidsledige søger dem. Hvis man har sikkerhed for, at kapaciteten er tilstrækkelig, kan man uden videre lade langtidsledige og andre tilmelde sig på lige fod. Har man ikke en sådan sikkerhed, må de langtidsledige nødvendigvis have en fortrinsstilling; for dem er ventetiden jo ensbetydende med en tabt chance.

Jeg vil i øvrigt i denne forbindelse gerne tage forbehold over for de indskrænkninger i princippet om, at hele uddannelsessystemet står til rådighed for de langtidsledige, som er indeholdt i arbejdstilbudsloven, både i den nye § 10 og i forslaget til overgangsbestemmelser. Fastlæggelsen af og den løbende ajourføring af, hvilke uddannelser der åbner gode beskæftigelsesmuligheder, er ikke kun et spørgsmål om at åbne rimelige tilbud for de langtidsledige. Det drejer sig i lige så høj grad om samfundets interesse i at vejlede og informere de uddannelsessøgende om, hvor arbejdsmarkedets fremtidige behov for arbejdskraft ligger. Vejledningsindsatsen i forbindelse med den nye ordning bliver derfor overordentlig vigtig. Det er vanskeligt at af-